

WYROK

Warszawa, dnia 6 listopada 2025 r.

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodniczący: Robert Siwik
Protokolant: Wiktoria Ceyrowska

po rozpoznaniu na rozprawie odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 8 października 2025 r. przez wykonawcę **Aarsleff sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie**, w postępowaniu prowadzonym przez **Miasto Łańcut**, przy udziale uczestnika po stronie zamawiającego – wykonawcy **FIRMA USŁUGOWA "GRZEŚKI" sp. z o.o. z siedzibą w Dębicy**, zgłaszającego przystąpienie do postępowania odwoławczego,

orzeka:

1. oddala odwołanie w całości,

2. kosztami postępowania obciąża Odwołującego – wykonawcę **Aarsleff sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** i zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego **10 000 zł 00 gr** (słownie: dziesięć tysięcy złotych zero groszy) uiszczoną przez **Odwołującego** tytułem wpisu od odwołania, kwotę **3 600 zł 00 gr** (słownie: trzy tysiące sześćset złotych zero groszy) poniesioną przez **Odwołującego** tytułem wynagrodzenia pełnomocnika oraz kwotę **959 zł 03 gr** (słownie: dziewięćset pięćdziesiąt dziewięć złotych trzy grosze) poniesioną przez **Odwołującego** tytułem kosztów dojazdu.

Na orzeczenie – w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia – przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Zamówień Publicznych.

Przewodniczący:.....

KIO 4322/25

UZASADNIENIE

Zamawiający – Miasto Łańcut (dalej jako **Zamawiający**) prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym pn.: „*Budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego na terenie Stawu Browarnego w Łańcutcie w ramach zadania pn. Rewitalizacja i zagospodarowanie Stawu Browarnego w Łańcutcie dla potrzeb utworzenia centrum wypoczynku*” (znak postępowania: WFZ. 271. 9. 2025; dalej jako „**Postępowanie**”).

Ogłoszenie o zamówieniu ww. postępowania zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 30 czerwca 2025 r. pod nr 2025/BZP 00300545.

Dnia 8 października 2025 r. do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w Warszawie, na podstawie art. 513 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 oraz z 2025 r. poz. 620, dalej „**ustawa Pzp**”) odwołanie złożył wykonawca Aarsleff Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej jako „**Odwołujący**”).

Odwołujący wniósł odwołanie od czynności Zamawiającego dotyczącej wyboru oferty wykonawcy Firmy Usługowej G. sp. z o.o. z siedzibą w Dębicy (dalej jako „**Przystępujący**”) jako najkorzystniejszej, pomimo że oferta ta zdaniem Odwołującego jest obciążona błędem stanowiącym podstawę do jej odrzucenia.

W związku z powyższym Odwołujący zarzucił Zamawiającemu naruszenie:

- 1) art. 17 ust. 2 ustawy Pzp poprzez dokonanie wyboru oferty F.G. jako najkorzystniejszej pomimo jej wcześniejszego odrzucenia i niedokonania unieważnienia czynności odrzucenia tej oferty;
- 2) art. 226 ust. 1 pkt 3 i 6 ustawy Pzp w związku z art. 63 ust. 2 ustawy Pzp w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy Pzp w zw. z art. 78¹ § 1 Kodeksu cywilnego w zw. z art. 3 pkt. 11) i 12) oraz 26 ust. 1 oraz art. 32 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (dalej jako "rozporządzenie eIDAS") przez ich niezastosowanie i wybór oferty F.G. jako najkorzystniejszej pomimo, że oferta ta podlega odrzuceniu, gdyż jest ofertą, której integralność została naruszona (treść pliku Formularza Oferty została zmieniona po złożeniu podpisu), a więc oferta nie została opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym i przez to oferta ta nie została sporządzona w sposób zgodny z wymaganiami technicznymi oraz organizacyjnymi sporządzania ofert przy użyciu środków komunikacji

elektronicznej określonymi przez Zamawiającego;

3)art. 226 ust. 1 pkt 3 i 6 ustawy Pzp w zw. z art. 16 pkt 1 ustawy Pzp oraz 17 ust. 2 ustawy Pzp poprzez wadliwy wybór oferty najkorzystniejszej.

W konsekwencji powyższego, Odwołujący wnosił o:

1)unieważnienie czynności wyboru jako najkorzystniejszej oferty F.G.,

2)powtórzenie czynności badania i oceny ofert, w tym w każdym przypadku ze skutkiem powodującym odrzucenie oferty F.G..

Jednocześnie Odwołujący wnosił o „dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów załączonych do niniejszego pisma. Wnoszę także o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu informatyki na okoliczność ustalenia czy nastąpiła modyfikacja pliku Formularza Oferty F.G. – czy nastąpiło naruszenie integralności danych, a jeśli tak to kiedy nastąpiła ostatnia modyfikacja dokumentu i czy dokument został zmodyfikowany po złożeniu kwalifikowanego podpisu elektronicznego”.

Odwołujący wskazywał, że ma interes w uzyskaniu zamówienia, ponieważ jest wykonawcą zainteresowanym uzyskaniem zamówienia w postępowaniu organizowanym przez Zamawiającego. Na skutek jednak nieprawidłowości po stronie Zamawiającego oferta Odwołującego została sklasyfikowana na drugim miejscu w rankingu ofert.

W uzasadnieniu odwołania została przedstawiona argumentacja dla podniesionych zarzutów.

Przystąpienie do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego zgłosił wykonawca FIRMA USŁUGOWA "GRZEŚKI" sp. z o.o. z siedzibą w Dębicy (dalej jako „Przystępujący”).

W dniu 31 października 2025 r. Zamawiający złożył do akt sprawy odpowiedź na odwołanie, w której przedstawił argumentację na oddalenie odwołania. W odpowiedzi przedstawił uzasadnienie faktyczne i prawne swego stanowiska. Również w dniu 31 października 2025 r. Przystępujący złożył swoje stanowisko procesowe, wnosząc o oddalenie odwołania oraz przedstawiając uzasadnienie faktyczne i prawne swego stanowiska. Ponadto Przystępujący w dniu 3 listopada 2025 r. złożył kolejne stanowisko procesowe – pismo przygotowawcze wraz z wnioskami dowodowymi. Odwołujący na rozprawie w dniu 4 listopada 2025 r. złożył wnioski dowodowe, stanowiące raporty z weryfikacji podpisu elektronicznego Przystępującego, złożonego pod jego ofertą.

Po przeprowadzeniu rozprawy z udziałem stron postępowania odwoławczego, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz oświadczeń, a także stanowisk stron postępowania, Krajowa Izba Odwoławcza ustaliła i zważyła, co następuje:

Izba ustaliła, iż nie została wypełniona żadna z przesłanek skutkujących odrzuceniem odwołania, odwołanie nie zawierało braków formalnych i mogło zostać rozpoznane merytorycznie.

Izba ustaliła, że wykonawca wnoszący odwołanie wykazał interes w korzystaniu ze środków ochrony prawnej.

Przystąpienie do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego w ustawowym terminie zgłosił Przystępujący. Strony nie zgłosiły opozycji, ani zastrzeżeń co do skuteczności przystąpienia tego wykonawcy do postępowania odwoławczego pod stronie Zamawiającego. Izba stwierdziła skuteczność przystąpienia Przystępującego do udziału w postępowaniu odwoławczym po stronie Zamawiającego.

Izba postanowiła dopuścić dowody z dokumentacji przedmiotowego postępowania, odwołania wraz z załącznikami, odpowiedzi na odwołanie złożonej przez Zamawiającego wraz z załącznikami oraz stanowisk procesowych Przystępującego wraz z załącznikami.

Biorąc pod uwagę stanowiska stron i uczestnika postępowania odwoławczego oraz zgromadzony materiał dowodowy, Izba uznała, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie i podlegało oddaleniu.

W zakresie podniesionych zarzutów Izba ustaliła następujący stan faktyczny:

Odwołujący wskazywał w odwołaniu, że:

„Po dokonaniu otwarcia ofert, zgodnie z treścią Raportu z przebiegu otwarcia ofert z dnia 22.07.2025 roku, Zamawiający uzyskał następujące informacje dotyczące Formularza Oferty nr 6- F.G.:

czy podpisany: **Tak, ale zmodyfikowany po podpisaniu**

podpis wymaga weryfikacji we własnym zakresie przez użytkownika: **Tak**

Dowód: Raport z przebiegu otwarcia ofert z dnia 22.07.2025 roku

Zamawiający pismem z dnia 29.07.2025 roku wezwał F.G. do złożenia wyjaśnień w zakresie przekazanego Zamawiającemu za pośrednictwem platformy eZamówienia pliku pdf Formularza Oferty. W trakcie bowiem analizy oferty F.G. Zamawiający nie mógł w sposób niebudzący wątpliwości dokonać weryfikacji poprawności podpisanego elektronicznie pliku Formularza Oferty. W celu ustalenia przyczyny takiego stanu rzeczy Zamawiający wezwał do złożenia wyjaśnień odnośnie sposobu przygotowania i przekazania „Formularza Oferty”, oraz przekazania Zamawiającemu pliku Formularza Oferty zamieszczonego na platformie wraz z dokumentem walidacji.

Dowód: Wezwanie Zamawiającego z dnia 29.07.2025 roku

W odpowiedzi na powyższe, pismem z dnia 30.07.2025 roku, F.G. oświadczył, że sposób przygotowania oferty wyglądał następująco: z platformy eZamówienia został pobrany i wypełniony Formularz Oferty, sprawdzono dane wpisane do Formularza, a następnie prawidłowo podpisano podpisem elektronicznym. Do pisma F.G. miał załączyć raporty z weryfikacji Formularza Oferty z platformy Eurocert oraz PUESC.

Dowód: Pismo F.G. z dnia 30.07.2025 roku

Pismem z dnia 09.09.2025 roku Zamawiający poinformował o odrzuceniu m.in. oferty F.G.. W uzasadnieniu Zamawiający wskazał, że

- 1. Wykonawca w terminie składania ofert złożył dokumenty oznaczone na platformie eZamowienia (identyfikator oferty): ocds-148610-c399ddc3-739b-40b4-be45-b5e0524cbedb:68160:01:01.*
- 2. Plik oferty złożony w formacie pdf zawierał informację o nieprawidłowym podpisie.*
- 3. Raport z otwarcia ofert (wygenerowany z platformy eZamówienia) zawierał informację: „Czy podpisany. Tak, ale zmodyfikowany po podpisaniu”.*
- 4. Weryfikacja podpisu za pomocą narzędzia KIR Szafir wykazała, że podpis jest niekompletny.*
- 5. Weryfikacja podpisu za pomocą narzędzia:*

<https://ec.europa.eu/digital-building-blocks/DSS/webapp-demo/validation>

wykazała, że dokument zawiera nieokreślone modyfikacje obiektów po rewizji podpisu.

Wobec powyższego Zamawiający uznał, że nastąpiła zmiana danych po złożeniu podpisu (naruszenie integralności danych w pliku Formularz Oferty) stanowiąca o nieważności złożonego elektronicznego podpisu kwalifikowanego - brak podpisu „uwzględniającego dokonane zmiany”.

Zatem oferta została odrzucona na podst. art. 226 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 62 ust. 3 ustawy Pzp. Oferta jest niezgodna z przepisami ustawy.

Dowód: Informacja o odrzuceniu ofert z dnia 09.09.2025 roku

W dniu 09.09.2025 roku Zamawiający poinformował o wyborze oferty najkorzystniejszej, tj. oferty Odwołującego.

Dowód: Informacja o wyborze oferty najkorzystniejszej z dnia 09.09.2025 roku

W piśmie z dnia 10.09.2025 roku F.G. wskazał, że: W odpowiedzi na pismo z dnia 09.09.2025r nr sprawy WFZ.271.9.2025 otrzymanego w dniu 10.09.2025 informujemy, że przesyłamy dodatkowo raport kwalifikowanej walidacji który jednoznacznie potwierdza, że podpis jest prawidłowy, jest to podpis kwalifikowany i treść dokumentu nie została zmieniona po wykonaniu podpisu, potwierdzającej ważność i poprawność podpisu w złożonej przez nas ofercie.

Dowód: Pismo F.G. z dnia 10.09.2025 roku

Pismem z dnia 11.09.2025 roku, na wniosek F.G., Zamawiający przekazał temu wykonawcy dokumenty pobrane z platformy eZamówienia, w tym plik Formularza oferty.

Dowód: Pismo Zamawiającego z dnia 11.09.2025 roku

Pismem z dnia 15.09.2025 roku F.G. przekazał Zamawiającemu ekspertyzę wykonaną przez M.T., która miała potwierdzać, że oferta F.G. została podpisana w sposób prawidłowy.

Dowód: Pismo F.G. z dnia 15.09.2025 roku wraz z Ekspertyzą M. Tomaka z dnia 12.09.2025 roku

Tego samego dnia Zamawiający poinformował o unieważnieniu czynności wyboru najkorzystniejszej oferty Odwołującego i przystąpienie do ponownej oceny i badania ofert. Jako uzasadnienie Zamawiający wskazał, że wybór oferty najkorzystniejszej został dokonany z naruszeniem przepisów obowiązującego prawa, gdyż Zamawiający powziął

informacje wskazujące na brak podstaw odrzucenia oferty F.G..

Dowód: Zawiadomienie z dnia 15.09.2025 roku o unieważnieniu wyboru oferty najkorzystniejszej

W dniu 03.10.2025 roku Zamawiający poinformował o wyborze najkorzystniejszej oferty, tj. oferty F.G..

Dowód: Informacja o wyborze oferty najkorzystniejszej z dnia 02.10.2025 roku (data udostępnienia: 03.10.2025 roku).

Co istotne, w treści wyżej wskazanego pisma ani z innych dokumentów udostępnionych przez Zamawiającego nie wynika aby dokonał unieważnienia czynności odrzucenia oferty F.G. z dnia 09.09.2025 r. Tym samym czynność Zamawiającego z dnia 02.10.2025 dot. wyboru najkorzystniejszej oferty (ponowny wybór) dotyczyła oferty F.G. tj. oferty uprzednio odrzuconej, co do której Zamawiający nie podjął czynności tzw. naprawczych (unieważnienie czynności odrzucenia oferty)."

Powyżej zarysowany stan faktyczny sprawy, zaprezentowany przez Odwołującego w odwołaniu, nie był sporny między stronami sporu. Spór ogniskował się w zakresie zarzutu Odwołującego, jakoby doszło do naruszenia integralności danych w pliku Formularza oferty Przystępującego i w konsekwencji wpływu tego naruszenia na samą ważność złożenia podpisu pod ofertą Przystępującego.

Biorąc poczynione ustalenia pod uwagę, a także szczegółową argumentację przedstawioną w pisemnych stanowiskach stron oraz Przystępującego, w tym przedstawianych na rozprawie, Izba uznała, że odwołanie nie mogło zostać uwzględnione.

W pierwszej kolejności Izba odnie się do zarzutu „naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 3 i 6 ustawy Pzp w związku z art. 63 ust. 2 ustawy Pzp w zw. z art. 8 ust.1 ustawy Pzp w zw. z art. 781 § 1 Kodeksu cywilnego w zw. z art. 3 pkt. 11) i 12) oraz 26 ust. 1 oraz art. 32 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (dalej jako "rozporządzenie eIDAS") przez ich niezastosowanie i wybór oferty F.G. jako najkorzystniejszej pomimo, że oferta ta podlega odrzuceniu, gdyż jest ofertą, której integralność została naruszona (treść pliku Formularza Oferty została zmieniona po złożeniu podpisu), a więc oferta nie została opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym i przez to oferta ta nie została sporządzona w sposób zgodny z wymaganiami technicznymi oraz organizacyjnymi sporządzania ofert przy użyciu środków komunikacji elektronicznej określonymi przez Zamawiającego".

Postawiony zarzut dotyczy wadliwości sporządzenia oferty Przystępującego, gdyż ... jest ofertą, której integralność została naruszona (treść pliku Formularza Oferty została zmieniona po złożeniu podpisu), a więc oferta nie została opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym...".

Izba ustaliła, co też nie było kwestionowane przez żadną ze stron sporu, ani przez Przystępującego, że pod ofertą Przystępującego został złożony elektroniczny podpis kwalifikowany, złożony przez G.K., umocowanego do reprezentacji Przystępującego. Plik oferty (tj. Formularz oferty Przystępującego -ocds-148610-c399ddc3-739b-40b4-be45-b5e0524cbddb_Oferta_1-1-1-1.pdf) został opatrzony prawidłowym kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Powyższe potwierdza także pierwotny raport, jaki uzyskał sam Zamawiający, tj. raport z otwarcia ofert (wygenerowany z platformy e-Zamówienia), który zawierał informację: „Czy podpisany. Tak, ale zmodyfikowany po podpisaniu”. Dodatkowo wszystkie załączone do odpowiedzi na odwołanie raporty z weryfikacji podpisu elektronicznego pod ofertą Przystępującego potwierdzały ważność złożenia podpisu. Tym samym przedkładane raporty z weryfikacji podpisu wskazywały, że podpis został złożony we właściwej formie i przy użyciu ważnego certyfikatu.

Nie ulega zatem wątpliwości, że sporny Formularz oferty Przystępującego został właściwie podpisany, tj. zgodnie z wymaganiami Zamawiającego – „Formularz ofertowy podpisuje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym” (pkt II.7 - pkt. II Opis sposobu przygotowania i składania oferty).

Prawidłowość złożenia samego podpisu elektronicznego pod Formularzem oferty Przystępującego nie było kwestionowane przez Odwołującego. Odwołujący przedstawił jako dowody:

- 1) Raport z weryfikacji podpisu KIR Szafir, z którego wynika: status weryfikacji podpisu: „pozytywny”, „Kwalifikowany podpis poprawnie zweryfikowany certyfikatem kwalifikowanym”;
- 2) Zrzut ekranu z CertumSign – z treścią w języku polskim oraz angielski (bez tłumaczeni);
- 3) Wizualizację – zrzut ekranu Formularza oferty Przystępującego z programu Adobe Reader, gdzie wskazano w komentarzach, że „Podpis nie jest prawidłowy”.

Z powyższych dowodów Odwołującego można wysnuć wniosek, że dowody te w sposób jednoznaczny nie potwierdzają zarzutu Odwołującego, że podpis pod ofertą Przystępującego był nieprawidłowy. Przeczy temu chociażby raport z weryfikacji podpisu KIR Szafir, z którego wynika: status weryfikacji podpisu: „pozytywny”, „Kwalifikowany podpis poprawnie zweryfikowany certyfikatem kwalifikowanym”.

Odwołujący podważał, co wynika z treści ww. zarzutu odwołania, ale i zakresu argumentacji prezentowanej na samej rozprawie, że „integralność samej oferty została naruszona (treść pliku Formularza Oferty została zmieniona po złożeniu podpisu)”, co miało implikować „nieważność złożonego podpisu” (tak też zakres postawionego zarzutu).

Tym samym Odwołujący, jako zasadniczą oś sporu z Zamawiającym w postawionym zarzucie, jak i prezentowanej argumentacji uczynił fakt, że w strukturze pliku – Formularz oferty Przystępującego – zidentyfikowano nieokreślone, dodatkowe dane, które zostały dopisane po złożeniu podpisu, co miały potwierdzać generowane i złożone jako wnioski dowodowe raporty z weryfikacji podpisu elektronicznego oferty Przystępującego; przy czym jak wskazano powyżej – strony sporu – nie kwestionowały prawidłowości podpisu pod Formularzem oferty jako takim, tj. złożonym ważnym, kwalifikowanym podpisem elektronicznym (certyfikatem) z możliwością identyfikacji tożsamości osoby składającej podpis. Jak sam z resztą wskazywał na rozprawie Odwołujący ocena prawidłowości złożenia oferty przez Przystępującego musi uwzględniać dwa aspekty, tj. przy walidacji podpisu pod ofertą trzeba wziąć pod uwagę tożsamość samego podpisu (jego identyfikację) oraz integralność danych podpisywanego pliku.

Jak Izba wskazała powyżej, co do samego podpisu i jego formy – strony nie miały zastrzeżeń – został on złożony w kwalifikowanej postaci elektronicznej przez G.K.. Tym samym, zdaniem Izby nie sposób czynić zarzutu, że oferta nie spełnia wymagań Zamawiającego – została bowiem sporządzona w jednej z oczekiwanych przez Zamawiającego form, tj.: *Formularz ofertowy podpisuje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym*.

W odniesieniu zaś do drugiego aspektu procesu walidacji podpisu, na co wskazywał Odwołujący, tj. konieczności weryfikacji integralności danych podpisywanego pliku, które w niniejszej sprawie miały dotyczyć oferty Przystępującego i co też zdaje się nie było sporne pomiędzy stronami i Przystępującym, że taka modyfikacja w zakresie podpisywanego pliku miała miejsce, to Izba w tym zakresie uznała tą okoliczność za irrelevantną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, mając na uwadze sposób sformułowania zarzutu, gdzie z inkryminowanego przez Odwołującego naruszenia integralności danych pliku Formularza oferty miałyby wynikać wadliwość samego podpisu pod ofertą. Nic bardziej mylnego zdaniem Izby. Sam podpis pod Formularzem oferty Przystępującego był prawidłowy, zawierał ważny certyfikat i identyfikował tożsamość składającego podpis.

Tym samym Izba nie znalazła podstaw do uznania, że czynność prawna Przystępującego w postaci złożenia oferty w Postępowaniu została złożona z zachowaniem niewłaściwej wymaganej formy, w niniejszym wypadku formy elektronicznej. Prawidłowość samego kwalifikowanego podpisu elektronicznego, którym opatrzone dokument oferty Przystępującego nie był co do faktu jego złożenia i tożsamości składającego kwestionowany.

Odwołujący w swoim odwołaniu na s. 10 wprost wskazał, że:

Aby zweryfikować prawidłowość kwalifikowanego podpisu elektronicznego należy przeprowadzić proces jego walidacji. Nie każdy bowiem podpis elektroniczny jest kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Weryfikacja lub walidacja kwalifikowanego podpisu elektronicznego to proces sprawdzenia, czy podpis został prawidłowo złożony i czy dokument, na którym został umieszczony, nie został zmodyfikowany od momentu podpisania. Proces ten jest kluczowy, ponieważ pozwala potwierdzić tożsamość osoby, która złożyła podpis, oraz integralność samego dokumentu. (art. 32 rozporządzenia eiDAS).

Podczas weryfikacji sprawdzane są następujące elementy:

- 1. Certyfikat podpisu – czy jest ważny, wydany przez uznane centrum certyfikacji i nie został unieważniony.*
- 2. Integralność dokumentu – czy dokument nie został zmieniony po złożeniu podpisu.*
- 3. Autentyczność podpisującego – czy podpis został złożony przez osobę, która rzeczywiście dysponuje kluczem prywatnym związanym z certyfikatem.*
- 4. Zgodność z przepisami prawnymi – czy podpis spełnia wymogi prawne danego kraju lub regionu.*

W zakresie wyżej wskazanych punktów sam Odwołujący nie kwestionował ich, poza pkt 2 dot. naruszenia integralności dokumentu, opierając się wyłącznie na własnych raportach z weryfikacji spornego pliku oferty Przystępującego, które miałyby sugerować modyfikacje pliku oferty po złożeniu podpisu (tak chociażby załącznik nr 17 do odwołania – raport DSS Validator).

W ocenie Izby w okolicznościach przedmiotowej sprawy oraz mając na uwadze zebrany materiał dowodowy powoływanie się wyłącznie na adnotacje/ komentarze (i to w wybranych raportach), że sporny plik oferty Przystępującego zawiera (nieokreślone) modyfikacje oferty czy też komentarz z platformy zakupowej o poprawnym złożeniu oferty było niewystarczające. Odwołujący zdawał się poprzestawać tylko na tych uwagach/ komentarzach licząc na to, że

sugerowana w ten sposób wątpliwość podważy niesporną prawidłowość samego podpisu elektronicznego, o czym była mowa powyżej.

Powyższa argumentacja nie mogła znaleźć uznania, ponieważ w postępowaniu odwoławczym przed Izba obowiązuje zasada kontryktoryjności, z której wynika obowiązek wskazywania przez strony i uczestników postępowania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Na gruncie Pzp emanacją tej zasady jest przepis art. 534 ust. 1. W jej myśl Izba nie mógł poprześcić na gołosłownych zarzutach odwołującego, ponieważ na nim spoczywał ciężar dowodu dotyczący wykazania, jaki charakter i zakres miały rzekome modyfikacje, co by także potwierdzało fakt ich istnienia oraz że wskazane modyfikacje rzeczywiście naruszyły integralność danych pliku oferty Przystępującego, co by w dalszej konsekwencji mogło doprowadzić do negatywnego procesu samej walidacji podpisu pod ofertą. Takiego procesu dowodowego Odwołujący nie przeprowadził. Tym samym Izba uznała, że Odwołujący nie udźwignął ciężaru dowodu, który na nim spoczywał.

Odwołujący w żaden sposób nie wykazał, ażeby działania Przystępującego doprowadziły do utraty integralności podpisanych danych w pliku Formularza oferty, która zgodnie z art. 32 ust. 1 lit. g) rozporządzenia eIDAS jest warunkiem koniecznym walidacji kwalifikowanego podpisu elektronicznego. Nie zostało wykazane przy pomocy wiarygodnych dowodów, że do naruszenia integralności danych w pliku Formularza oferty i to w jakim zakresie doszło po jego podpisaniu, brak jest zatem podstaw do uznania, że w tej sytuacji podpis elektroniczny Przystępującego pod Formularzem oferty nie stanowi wyrazu stanowczości zakończony w ten sposób oświadczenia woli.

Izba przypomina w tym zakresie, że w toku rozprawy żaden z uczestników, w tym Odwołujący nie był w stanie stwierdzić – na wyraźne pytanie Izby – na podstawie licznych raportów z weryfikacji podpisu Formularza oferty Przystępującego, jaki był zakres ewentualnej modyfikacji pliku oferty, tj. naruszenia integralności danych pliku. Przystępujący nie wskazywał też, że doszło do zmiany treści oferty po jej podpisaniu kwalifikowanym podpisem elektronicznym, ale że mogło co najwyżej dojść do niezamierzonych zmian formatu pliku z uwagi na korzystanie z programu Adobe Reader w różnym stadium aktualizacji tego programu.

Ponadto Izba wskazuje, że dowody przedkładane przez Odwołującego i referujące do rzekomych modyfikacji treści oferty Przystępującego już po złożeniu podpisu, zarówno dowody załączone do odwołania, jak i niektóre dowody przedstawione na rozprawie nie mogły być wzięte pod uwagę przez Izbę także z przyczyn formalnych, gdyż były one sporządzone w języku angielskim.

Do ww. dokumentów nie załączono ich tłumaczeń na język polski. W efekcie Izba zdecydowała, że nie będzie ich brała pod uwagę przy rozstrzygnięciu sporu. Zgodnie bowiem z art. 506 ustawy Pzp – *„postępowanie odwoławcze jest prowadzone w języku polskim. Wszystkie dokumenty przedstawia się w języku polskim, a jeżeli zostały sporządzone w języku obcym, strona oraz uczestnik postępowania odwoławczego, który się na nie powołuje, przedstawia ich tłumaczenie na język polski”*. Odwołujący nie przedstawił do zamknięcia rozprawy tłumaczenia na język polski dokumentów, na jakie się powoływał w swoim odwołaniu i jakie składał na rozprawie, stąd też Izba nie wzięła ich pod uwagę przy rozpoznawaniu odwołania; nie zostały one bowiem złożone w sposób prawidłowy.

Izba nie podziela poglądu Odwołującego wyrażonego w treści odwołania, że *„W tym miejscu należy wskazać, iż Zamawiający w treści zał. nr 6 do SWZ, w pkt. II dot. Opisu sposobu przygotowania i składania oferty, wskazał na konieczność stosowania programu Adobe Acrobat Reader DC, przy każdorazowym otwieraniu zapisanego „Formularza oferty” podkreślając tym samym istotność jego użycia również w procesie walidacji kwalifikowanego podpisu elektronicznego co do ważności kwalifikowanego podpisu elektronicznego złożonego przez wykonawcę.”*

Zgodnie z pkt II.3 - pkt. II Opis sposobu przygotowania i składania oferty *Zapisany „Formularz ofertowy” należy zawsze otwierać w programie Adobe Acrobat Reader DC.* Rzeczne postanowienie specyfikacji nie odnosi się do konieczności prowadzenia procesu walidacji podpisu wyłącznie przy użyciu wskazanego programu; nakazuje, aby technicznie zapisany plik oferty – Formularza oferty dał się otwierać przy pomocy tego programu, nota bene powszechnie stosowanego w obrocie prywatnym i zawodowym. Sama walidacja – weryfikacja złożonego podpisu może odbywać się przy użyciu różnych, dostępnych na rynku, programów dotyczących kwalifikowanych podpisów elektronicznych. Potwierdza to też bieżąca praktyka zamówieniowa, w tym zachowanie samych stron i uczestnika Postępowania w odniesieniu do przedkładanych raportów z weryfikacji podpisu pod ofertą Przystępującego, pochodzących od różnych dostawców usług podpisu elektronicznego.

W tym miejscu Izba odnosząc się do dalszej argumentacji Odwołującego, wskazanej w treści odwołania, dotyczącej weryfikacji podpisu inkryminowanej oferty, tj. : *„Po otwarciu pliku oferty F.G. przy użyciu wskazanego przez Zamawiającego programu Adobe Acrobat Reader DC pojawia się komunikat: co najmniej jeden podpis wymaga*

sprawdzenia poprawności. Po przewinięciu pliku na ostatnią stronę i kliknięciu na ikonę podpisu kwalifikowanego pojawia się wielki czerwony znak X oraz informacja, że podpis jest NIEPRAWIDŁOWY; dokument został zmieniony lub uszkodzony po zastosowaniu Podpis. Po kliknięciu w Panel podpisu pojawia się lista zmian wprowadzonych w dokumencie”, wskazuje że rzeczony komunikat zidentyfikował „nieprawidłowość pliku”, niemniej jednak stan taki wymaga – co też wynika z komunikatu – „sprawdzenia poprawności”. I właśnie wskazane sprawdzenie poprawności winno nastąpić przy użyciu innych, miarodajnych ku temu programów weryfikujących podpisy elektroniczne.

Izba wskazuje, że zgodnie z art. 78¹ § 1 k.c. do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Natomiast art. 78¹ § 2 k.c. stanowi, że oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej konieczne są zatem dwa elementy. Po pierwsze, złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej, po drugie, opatrzenie takiego oświadczenia woli kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Podpisanie Formularza ofertowego kwalifikowanym podpisem elektronicznym jest warunkiem koniecznym do uznania, że oferta - będąca oświadczeniem wykonawcy - została złożona zamawiającemu.

Podsumowując, Izba zważyła, że nie sposób uznać w świetle zgromadzonego w sprawie materiału, że podpis pod ofertą Przystępującego został prawidłowo złożony, we właściwej formie oraz z możliwością identyfikacji osoby składającej. Tym samym doszło zdaniem Izby do prawidłowego złożenia całości oferty przez Przystępującego, stąd też zarzut naruszenia art. 226 ust. 1 pkt 3 i 6 ustawy Pzp uznać należy za niezasadny.

Ponadto zdaniem Izby Odwołujący w aspekcie wykazania jaki zakres naruszenia integralności danych pliku oferty Przystępującego oraz jaki wpływ tego naruszenia na ważność samego podpisu pod ofertą Przystępującego miał miejsce, nie sprostął temu wykazaniu.

Izba przypomina, że strony i uczestnicy postępowania odwoławczego są obowiązani wskazywać dowody do stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Dowody na poparcie swych twierdzeń lub odparcie twierdzeń strony przeciwnej strony i uczestnicy postępowania odwoławczego mogą przedstawiać aż do zamknięcia rozprawy.

Postępowanie przed Izłą stanowi postępowanie kontradyktoryjne, czyli sporne, a z istoty tego postępowania wynika, że spór toczą strony postępowania i to one mają obowiązek wykazywania dowodów, z których wywodzą określone skutki prawne w myśl zasady - *ei incumbit probatio qui dicit non qui negat* (na tym ciąży dowód kto twierdzi a nie na tym kto zaprzecza).

W trakcie postępowania odwoławczego to Odwołujący kwestionuje podjęte przez Zamawiającego czynności, co oznacza, że to na Odwołującym ciąży ciężar dowiedzenia, że stanowisko Zamawiającego jest nieprawidłowe. Ciężar dowodu rozumieć należy z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu (w tym przypadku Krajowej Izby Odwoławczej) argumentacją oraz dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności, zaś tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 r., sygn. akt II CSK 293/07).

Odwołujący nie dość, że nie kwestionował prawidłowości samego podpisu pod Formularzem oferty, w tym co zdaniem Izby znamienne – formy tego podpisu (kwalifikowany podpis elektroniczny) i tożsamości składającego podpis (G.K.), to wskazując na naruszenie integralności danych podpisywanego pliku oferty (jak Izba zrozumiała – w konsekwencji treści art. 32 rozporządzenia eIDAS), nie był w stanie wskazać (nawet uprawdopodobnić) w jakim zakresie rzeczony naruszenie integralności danych występowało i co za tym idzie w jaki sposób wpływało na ważność samego podpisu (tj. czy te hipotetycznie rzecz ujmując naruszenia integralności wynikały ze świadomych mian treści pliku oferty, czy też jedynie z posługiwania się różnymi wersjami oprogramowania Adobe Reader, które implikowało automatyczną zmianę formatu danych).

W ocenie Izby to były kluczowe aspekty, które powinny zostać przez samego Odwołującego w jakikolwiek sposób eksplorowane z wykorzystaniem konkretnych środków dowodowych, złożonych przy tym we właściwej formie.

Niemniej jednak, Izba nie stwierdziła, ażeby sam Formularz oferty Przystępującego nie został opatrzony ważnym, kwalifikowanym podpisem elektronicznym, sporządzonym przez umocowaną w tym zakresie osobą. To implikuje konieczność uznania oferty złożonej przez Przystępującego za prawidłową.

W zakresie zaś drugiego zarzutu Odwołującego, tj. naruszenia art. 17 ust. 2 ustawy Pzp poprzez dokonanie wyboru oferty F.G. jako najkorzystniejszej pomimo jej wcześniejszego odrzucenia i niedokonania unieważnienia czynności

odrzućenia tej oferty, I. wskazuje, co następuje.

Samo formalny brak dokonania unieważnienia odrzućenia oferty Przystępującego w kontekście unieważnienia czynności wyboru oferty najkorzystniejszej dokonanej przez Zamawiającego nie stanowi okoliczności, mającej wpływ na wynik Postępowania, tj. samą czynność unieważnienia wyboru oferty najkorzystniejszej i zamiaru podjęcia określonych, dalszych czynności już po unieważnieniu wyboru oferty najkorzystniejszej.

W ocenie Izby czynność unieważnienia wyboru oferty najkorzystniejszej – jako „czynności najdalej idącej” i zobowiązanie Zamawiającego do ponownego badania i oceny ofert oznacza konieczność rewizji wszelkich czynności Zamawiającego prowadzących go do unieważnionej „głównej czynności” – tu wyboru oferty. Powyższe wprost koreluje z wyraźnym uzasadnieniem decyzji Zamawiającego, gdzie Zamawiający wskazał: *„Po powzięciu informacji wskazujących na brak podstaw odrzućenia oferty wykonawcy: Firma Usługowa „G.” Sp. z o.o.; ul. G. 36, 39-200 Dębica, Zamawiający przystępuje do powtórzenia czynności badania i oceny ofert zmierzającej do wyboru oferty najkorzystniejszej i naprawienie wadliwie podjętych czynności”; wszystkich czynności z tym powiązanych, w tym odrzućenia oferty Przystępującego – wynika to wprost z uzasadnienia informacji o unieważnieniu czynności wyboru oferty najkorzystniejszej”*.

Nie sposób zatem uznać, że z treści przekazanych przez Zamawiającego dokumentów o unieważnieniu czynności wyboru oferty najkorzystniejszej oraz badania i oceny ofert i powtórzeniu czynności nie wynika sama czynność unieważnienia odrzućenia oferty Przystępującego. Izba nie dopatryła się w tym zakresie nieprawidłowości w działaniach Zamawiającego, które miałyby dodatkowo jakikolwiek wpływ na wynik Postępowania.

Izba postanowiła także oddalić wniosek o powołanie dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki, stwierdzając, iż stan sprawy ustalony w toku przeprowadzonego postępowania odwoławczego nie wymaga wiadomości specjalnych do wydania orzeczenia. Izba była w stanie, czy to na podstawie przedłożonych raportów z weryfikacji podpisu pod ofertą Przystępującego, czy też we własnym zakresie dokonując weryfikacji przy użyciu ogólnodostępnych narzędzi weryfikacyjnych (jak chociażby). W ocenie Izby wniosek o powołanie dowodu z opinii biegłego został złożony jedynie dla przewlekłości tego postępowania odwoławczego, a okoliczności na jakie wnioskowany był dowód z opinii biegłego wykazane zostały dokumentami złożonymi w Postępowaniu, a przynajmniej w żadnym zakresie nieudowodnionymi przez Odwołującego (zakres naruszenia integralności danych pliku Formularza oferty).

W konsekwencji Izba uznała, że zarzuty odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie i oddaliła odwołanie w całości.

Orzekając o kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie na podstawie art. 574 oraz art. 575 ustawy Pzp, a także w oparciu o przepisy § 5 pkt 1 i 2 lit. b oraz § 8 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2020 roku w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania (Dz. U. z 2020r., poz. 2437 ze zmianami), orzekając w tym zakresie o obciążeniu kosztami postępowania stronę przegrywającą, czyli Odwołującego.

Przewodniczący:

.....